

Kulturminner og Grønt Flagg

Elever ved
tømra bru,
Selbu

Kulturminner og Grønt Flagg

Hva er et kulturminne?

Vid definisjon:

alle spor

etter menneskelig aktivitet i vårt fysiske miljø,
inkludert steder det knytter seg historiske
hendelser, tro eller tradisjon til.

Kulturminner og Grønt Flagg

Hva er et kulturminne?

- Kan omfatte alt fra forhistoriske boplasser til nyere bygninger.
- Kulturhistorisk verdifulle kulturminner:
må ikke ha nasjonal verdi;
noe som er verdifullt lokalt?

Kulturminner og Grønt Flagg

Prosjektforslag på

www.miljolare.no

Rydd et kulturminne

Ta vare på lokale kulturminner og få innblikk i bevaringsproblematikk

Kulturminnet vårt

Undersøk kva som finst av kulturminne i lokalmiljøet.

Kulturminnet vårt

på miljolare.no

- Veiledning og forslag til prosjekt på nettsiden.
- Velg et kulturminne i nærområdet.
- Husk at kulturminnet ikke nødvendigvis må være veldig gammelt.
- Lag tegninger, ta bilder og finn ut mest mulig om historien til kulturminnet.

Kulturminnet vårt

på miljolare.no

Forslag til hva elevgruppen/klassen kan være med på å gjøre med kulturminnet finnes på nettsiden, f.eks:

- Skjøtsel
- Rydding
- Restaurering

- Dette vil naturlig nok ikke kunne være aktuelt for alle kulturminner.

Kulturminnet vårt

på miljolare.no

Presentasjon av kulturminnet

Dette er noe alle kan gjøre, på en eller flere måter.

Mange forslag på nettsiden, f.eks:

- lage utstilling om kulturminnet på skolen
- Reportasje eller leserinnlegg i lokalavisa
- Lage en presentasjon på hjemmesida til skolen
- Lage artikkel i www.lokalhistoriewiki.no

Kulturminnet vårt

på miljolare.no

Presentasjon av kulturminnet

- Kulturminnet som elevgruppen/skolen velger registreres med tekst og bilder på nettsiden.

[Alle områder](#) » [Hordaland](#) » [Meling skule](#) » 02.05.2013 (Reidar Høyland) ▾

Registreringer

Deltakere

Områder

Kart

Bilder

Bilder

Elevane i 6.kl ved Meling skule skal studere og dokumentere den gamle Skiftesgarden og artsmangfaldet i biotopane den 3-4km lange garden slyngjer seg gjennom. Det er også tanken å rydde ein "Kulturminnestad" der Skiftesgarden skal setjast i god stand igjen.

Foto: Reidar Høyland. Dato: 03.05.2013. 📷

Byantikvarens eksterne hovedside

Byantikvaren

Anbefal 0

Tweet 0

Byantikvaren gir råd om kulturminnevern

Hovedoppgaver:

- I Plan- og byggesaker: vurdere antikvariske forhold
- Gi råd og veiledning om eldre hus til eiere og andre
- Registrere og klassifisere kulturminner i Trondheim

Oppdatert: 24.06.2013

[Hjem](#) > [Miljø](#) > [Byantikvaren](#)

Temakart

[Aktsomhetskart kulturminner](#)

[Om aktsomhetskartet](#)

[Brukerveiledning aktsomhetskartet](#)

[Arkeologi på kart](#)

Historisk informasjon

[Bykart 1695-1909](#)

[Gamle fotografier - lenker](#)

[Kommunens skoleanlegg](#)

[Kulturminneløype Kalvskinnet](#)

Vedlikehold/endring

[Vedlikehold og reparasjon av eldre hus - gode råd](#)

[Tilbygg / fasadeendring](#)

[Aktuelle verneplaner og -bestemmelser](#)

Annet

[Kontakt Byantikvaren](#)

[Om Byantikvaren](#)

[Tilskudd til kulturminnevern](#)

[Aktsomhetskart kulturminner
-bygninger i Trondheim](#)

[Kulturminneplan 2013-2025](#)

Aktsomhetskart kulturminner

www.trondheim.kommune.no/byantikvaren/temakart

- Hvordan du finner kartet
- Brukerveiledning
- Hva kartet viser

Tegnforklaring:

	F: Fredet
	A: Svært høy antikvarisk verdi
	B: Høy antikvarisk verdi
	C: Antikvarisk verdi
	Bevaringsområde i reguleringsplan
	Hensynssone i Kommuneplanens arealdel
	Sverresborg Trøndelag Folkemuseum

Aktsomhetskart kulturminner

- Egen karttype på kommunens kart (avansert kart).
- **Velg karttype:** "Aktsomhetskart kulturminner"

TRONDHEIM
KOMMUNE

Verktøy Standard kart

Velg karttype

Velg karttype

Standardkart

Forslag kommunedelplan

Aktsomhetskart_flomfare_og_havstigning

Standardkart uten farger

Grunnforhold

Aktsomhetskart kulturminner

Reguleringsplaner

Kommunenplanens arealdel 2012-2024

1:1363

Vektorkart

Byantikvaren

Historisk informasjon på nettsiden:

www.trondheim.kommune.no/byantikvaren

Historisk informasjon

Bykart 1695-1909

Gamle fotografier - lenker

Kommunens skoleanlegg

Kulturminneløype Kalvskinnet

Ressurser i Trondheim

- **Sverresborg Trøndelag Folkemuseum.**
Se www.Sverresborg.no for tilbud. Bla. Sverresborgkortet.
- **Lokale historielag.** For oversikt:
www.trondheim.kommune/folkebiblioteket søk i nettsidene:
"Historielag i Trondheim"
- **Fortidsminneforeningens lokalavdeling.**
www.fortidsminneforeningen.no/dta
- **Sør Trøndelag fylkeskommune** – antikvarer og arkeologer.
www.stfk.no
- **Kulturminnesøk** med bl.a. info om freda hus og arkeologi på kart. www.kulturminnesok.no

Flere ressurser i Trondheim

- Ny bok: Byguiden.
Vandringer i Trondheim
- Trondheim byleksikon
- Arkitektur i 1000 år -
Arkitekturguide for Trondheim
- Trondheim bys historie
- Biblioteket
- Byggesaksarkivet på
Dora

Personlige historier

- Besteforeldre eller andre som kan fortelle/skrive om livet i gamle dager.
- Dagligliv eller spesielle hendelser.
- Gamle foto i privat eie.
- På www.digitaltfortalt.no kan en legge inn personlige fortellinger knyttet til kulturminner og kulturarv fra hele landet.

Et eksempel på en liten personlig historie fra
Sandstad gård, Stjørdal

Lekestua på Sandstad- Liv og Lars 17. mai 1937

Eksempel fra Orkanger: Litj Johan på Nerøra

- Barnebok forankret i lokalhistorien.
- Boka er skrevet og illustrert av to lærere ved Orkanger barneskole.
- Basert på en prosjektoppgave for småskolen i studiet Natur og kultur i nærmiljøet i 1996.
- Små historier om livet til den oppdiktede 10-åringen Litj Johan på Orkdalsøren i 1905.

Litj Johan på Nerøra

- Boka brukes av både skole og barnehage
- Brukes både inne og ute; hvor den danner grunnlag for turer og læring i nærmiljøet.

Utdrag fra
boka:

”Litj Johan på Nerøra”

av

Irene Volden
(tekst)

og Eli Grendal
(illustrasjoner)

Litj-Johan på skolen

Litj-Johan går på Ørens Folkeskole. De har en ny og en gammel skole. For fire år siden måtte de bygge ny skole ved siden av den gamle fordi det ikke var plass til alle skoleungene lenger. Men den gamle står her fortsatt, og småklassene har skole der. Johan går sammen med de store skolebarna på den nye skolen.

Han syns det er fint å gå på skolen. Han lærer så mye der. Han lærer å skrive. Det er det ikke alle som kan. Han er flinkere enn faren sin til å skrive nå. Faren til Johan har ikke gått så mye på skole.

Litj Johan på Nerøra

Boka er blitt videreutviklet
til musikkspill:

- Friluftsspill på Strandheim
- Musikkspill for klasser
- Juleforestilling på kulturhuset.

Musikkspillene er laget av forfatter av boka
Irene Volden (tekst) og Ronny Kjösen (musikk).

foto: Marte Mona, avisa Sør-Trøndelag

"Litj Johans rike" på Nerøra, Strandheim og Bårdshaug

Historien til Lars Bodin (f. 1935) om lekestua.

Lars og storesøstera Liv (kalt Bussa) bodde sammen med moren og faren på gården Sandstad i Stjørdal fra 1935-1942. Lars var ca. 6 år da historien med lekestua skjedde.

Lekestua

Mellom stabburet og hovedhuset hadde Liv og jeg en populær lekestue med fullt utstyr inni. Vi hadde lekestua i mange år. Det var vårt faste trygge sted for lek og vi hadde ofte besøk av lekekamerater. Det ble servert suppe av mange slag og matretter med stor fantasi.

En vakker dag da sola skinte, kom det en lastebil uten varsel ryggende inn på tunet fra veien bak låven. Bussa (Liv) og jeg var ute og lekte i dokkestua. På lasteplanet var det tyske soldater som hoppet ned og begynte å prate med oss. De ville blidgjøre oss med sjokolade. Etter en liten stund sa de ganske bestemt at de skulle ta med seg dokkestua på lastebilen, men de skulle bare låne den.

Vi protesterte det vi kunne og gråt. Mor og far var ikke der. Det hele gikk så fort. De tok i og lastet den opp på lastebilen og kjørte av gårde. Vi løp etter og ropte at de ikke måtte ta den. Det er vi som eier den og vi som bestemmer.

Lenge gikk vi i dager og uker og lurte på hvor lenge de skulle låne den. Etter en tid dro vi rundt i omegnen og lette. Plutselig en dag fikk vi øye på den langt ute på et jorde. Vi åpnet døra og så at gulvet var skåret ut i en runding. Den var i bruk som tak over en brønn. Da skjønnte vi at den skulle stå der og at vi sikkert ikke fikk den tilbake. Tyskerne hadde lurt oss. Vi var veldig skuffet og tuslet hjemover.